DOI : https://doi.org/10.5281/zenodo.19110565

ମୂଳ ପ୍ରବନ୍ଧ

ଭୀମପୃଷ୍ଟିଙ୍କ ଗଳ୍ପ ସମ୍ଭାର : ମଣିଷ ଜୀବନର ଚିତ୍ରିତ ଚିତ୍ରପଟ୍ଟ

ବନଜ ବାସିନୀ ବାରିକ

ସଂକ୍ଷିପ୍ତସାର :

ପୃଥିବୀରେ ବିବର୍ତ୍ତନବାଦ ସହିତ ମଣିଷର ଜୀବନଧାରା ଓତଃପ୍ରୋତ ଭାବେ ଜଡ଼ିତ । ଶିକ୍ଷା, ଦୀକ୍ଷା ଓ ବିଚାରଧାରାକୁ ନେଇ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜୀବ ମଣିଷ ଜୀବନଯାତ୍ରାରେ ପ୍ରଧାବିତ । ଏଥିସହିତ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟାର ଅବଦାନ ମଣିଷ ଜୀବନକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତର ଶାଣିତ ତଥା ବୌଦ୍ଧିକ ବିକାଶରେ ବିଶେଷ ସହାୟକ ହୋଇଛି । ଫଳରେ ଆମେ ଏକ ଉନ୍ନତ ଓ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ସଭ୍ୟତାର ଦ୍ୱୈତକ ଭାବରେ ପରିଗଣିତ । ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଣିଷ ଜୀବନର ଯେଉଁ ଲୁକ୍କାୟିତ ଦିଗ ତଥା ଅବଚେତନ କ୍ରିୟାର ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସମାଜରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବାର ଆକାଂକ୍ଷା ଓ ତୃଣମୂଳ ସ୍ତରରେ ଥିବା ଅବହେଳିତ ଜୀବନଧାରଣର ସଂଗ୍ରାମୀ ପ୍ରୟାସ ଆଦିକୁ ସମ୍ମିଳିତ କରି ଗାଳ୍ପିକ ଭୀମ ପୃଷ୍ଟିଙ୍କର ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ଋଦ୍ଧିମନ୍ତ । ସମାଜର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶ୍ରେଣୀରେ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କ ଜୀବନଚର୍ଯ୍ୟା ଓ ବଞ୍ଚିବାର ଜୀବନ ଶୈଳୀକୁ ମୁଖ୍ୟତଃ ଆଧାର କରି ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ପରିପୃଷ୍ଟ ଓ ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ ।

ପ୍ରମୁଖ ଶବ୍ଦାବଳୀ :

ମାନବିକତା, ଅସ୍ତିତ୍ୱବାଦ, ଜୀବନ ସଂଗ୍ରାମ, ନିଃସଙ୍ଗତା, ବାସ୍ତବବାଦ, ସଂସ୍କୃତି, ପରିବର୍ତ୍ତନ, ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସାଧାରଣ ମଣିଷ, ମନସ୍ତାତ୍ତ୍ୱିକ ଗଭୀରତା ।

ବିଶ୍ଳେଷଣ :

ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ ସାହିତ୍ୟକୁ ଭୀମପୃଷ୍ଟିଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି ସମ୍ଭାର ମହିମାମଣ୍ଡିତ କରିଛି । ଲକ୍ଷ୍ୟ କରାଯାଏ ଯେ, ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଜନଜୀବନର ଜୀବନ ଧାରାକୁ ସେ ଅତି ନିକଟରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଗଳ୍ପରେ ସାର୍ଥକ ରୂପ ଦେଇଛନ୍ତି । ଯାହା ସମସ୍ତ ଗଳ୍ପରେ ଚିତ୍ରିତ ରୂପ । ପଲ୍ଲୀଭୂଇଁର କୃଷିଜୀବୀ ଓ ଦୀନମଜୁଆରିଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସହରର ଶ୍ରମିକ ଓ ନଭଶ୍ଚୁମ୍ବୀ ଅଟ୍ଟାଳିକାରେ ବିଳାସପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନଯାପନ କରୁଥିବା ଅଫିସର, ରାଜନୈତିକ ଗୋଷ୍ଠୀ, ଶିଳ୍ପପତି ଆଦିଙ୍କ ଜୀବନଧାରାକୁ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଦୃଷ୍ଟିରେ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରି ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ସାମାଜିକ ସ୍ଥିତିକୁ କିପରି ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ କରୁଛନ୍ତି ତା' ଯଥାର୍ଥ ଭାବେ ଚିତ୍ରିତ । ବାସ୍ତବ ଘଟଣାକୁ ଅନୁରୂପ ଭାବେ ଗଳ୍ପରୂପ ଦେବାରେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟତା ରହିଛି । ଅତିରଞ୍ଜିତ, ଭାବାବେଗ, ଆବେଗ, ଭାବପ୍ରବଣତା ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ଆଦୌ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ତାଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଗଳ୍ପ ହୃଦୟତନ୍ତ୍ରୀରେ ଚିରଝଙ୍କାର ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ । ପାଠକ ଗଳ୍ପ ପଠନ ସମୟରେ ଘଟଣାର ବାସ୍ତବ ଚିତ୍ରର

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ ଅନ୍‌ଲାଇନରେ ପଢିବାପାଇଁ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତୁ

Quick Response Code:

Available online at :
https://pracheenews.com/

DOI:
https://doi.org/10.5281/zenodo.19110565
Article No - BPP00392

ଯୋଗାଯୋଗ :
ଡକ୍ଟର ବନଜ ବାସିନୀ ବାରିକ, ସହକାରୀ ପ୍ରଫେସର (ଓଡ଼ିଆ ବିଭାଗ) ଭଦ୍ରକ ସ୍ୱୟଂଶାସିତ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ଭଦ୍ରକ
E-mail.ID : banajabasini.barik@gmail.com
ORCID ID : https://orcid.org/0009-0006-6686-7653

This is an open access journal, and articles are distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial Share Alike 4.0 License, which allows others to remix, tweak, and build upon the work non commercially, as long as appropriate credit is given and the new creations are licensed under the identical terms.

For reprints contact: *pracheepatrika@rediffmail.com*

ପ୍ରାପ୍ତି	ସମୀକ୍ଷିତ	ଗୃହୀତ	ପ୍ରକାଶିତ
୧୫.୧୨.୨୦୨୫	୧୬.୦୧.୨୦୨୬	୨୭.୦୧.୨୦୨୬	୧.୦୩.୨୦୨୬

ଏହି ପ୍ରବନ୍ଧକୁ କିପରି ଉଦ୍ଧୃତ କରିବେ : ବାରିକ, ବନଜ ବାସିନୀ; ୨୦୨୬ । ଭୀମପୃଷ୍ଟିଙ୍କ ଗଳ୍ପ ସମ୍ଭାର : ମଣିଷ ଜୀବନର ଚିତ୍ରିତ ଚିତ୍ରପଟ୍ଟ । ବାସ୍ତବତାର ପରିପ୍ରକାଶ ପ୍ରାଚୀ । ଭାଗ :୧୧, ସଂଖ୍ୟା : ୦; ପୃଷ୍ଠା :୯-୧୬ ।

ଉଦ୍‌ଭାସ ସେ ଦେଖିବାକୁ ପାଏ। ଏଣୁ ଏକ ସୁସ୍ଥ ସମାଜ ଗଠନ କରିବା ସହିତ ଆଜିର ସମାଜରେ ବିଚରଣ କରୁଥିବା ଦୁଷ୍ଟ ଓ ଖଳ ଚରିତ୍ରମାନଙ୍କୁ ପରୋକ୍ଷ ଉପଦେଶ ଦେବା ସାମାଜିକତା ଶିକ୍ଷା ଦେବାର ସ୍ୱର ତା'ର ଗଳ୍ପର ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ମଣିଷର ଅସହାୟତା, ଦୁଃଖ, ଯନ୍ତ୍ରଣାର କାରଣକୁ ଉନ୍ମୋଚନ କରି ପ୍ରତିକୂଳଧର୍ମୀ ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଦିଗ୍‌ଦର୍ଶନ ଦେବାରେ ତାଙ୍କର ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ। ସମାଜର ସବୁ ଶ୍ରେଣୀର ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱକୁ ପରିସ୍ଥିତି ଓ ପରିବେଶ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଗଭୀର ଭାବରେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଗଳ୍ପରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କର ବିଶେଷ କୌଶଳ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ। ନିମ୍ନରେ ଆଲୋଚିତ ବିଷୟ ଗୁଡ଼ିକରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣିତ ହୁଏ।

ଏଠାରେ Deepak Chopra ଙ୍କର ଉକ୍ତି ମାନବୀୟ ଭାବନାର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଯଥାର୍ଥ ମନେ ହୁଏ। ତାଙ୍କ ମତରେ- Although we take it for granted sanitation is a physical measure that has probabilities done more to increase human life span than any kind of drug or surgery.

ଏହି ଉଦ୍ଧୃତିର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଏହା ଯେ ମଣିଷ ଜୀବନଯାପନ ପ୍ରଣାଳୀ ମଧ୍ୟରେ ସାଧାରଣ ଭାବେ ବିଶୁଦ୍ଧ ଚିନ୍ତନ ନେଇ ବଞ୍ଚି ରହିବାର ଉଦ୍ୟମ ପ୍ରତିଟି ମଣିଷକୁ ଜୀବନ ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ ଦୂରେଇ ରଖିପାରେ।

ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ସୃଷ୍ଟି ସମ୍ଭାର ମଧ୍ୟରେ 'ପ୍ରଥମ ବହି' (୨୦୦୧) 'ହେ ମଣିଷମାନେ' (୨୦୦୨), 'ଅଧେମଣିଷ' (୨୦୦୩), 'ପେଟ ଓ ପେଟତଳ' (୨୦୦୩), 'ଲଛମନିଆ' (୨୦୦୮), 'ଗପର ହାତ ଗୋଡ଼' (୨୦୦୮), ମାନନୀୟ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ (୨୦୧୭), ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗଳ୍ପ (୨୦୧୭), ଚାଳିଷ ବର୍ଷ ଚାଳିଷ ଗଳ୍ପ (୨୦୨୧), ନବକଳେବର (୨୦୨୩), ଜଙ୍ଗଲର ପାଠଶାଳା (୨୦୨୪) ଆଦି ପ୍ରଧାନ। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଗଳ୍ପ ରଚନାର ଧାରାରେ ସମୟ ଓ ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷକୁ ନେଇ ସର୍ବଦା ସ୍ୱତଃସ୍ଫୂର୍ତ୍ତ ପ୍ରବହମାନ ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ। ତେଣୁ ସମାଜର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଗୋଷ୍ଠୀର ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷ ସମୟକ୍ରମେ ସେମାନଙ୍କ ଆଚରଣ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ପରିବର୍ତ୍ତନ ରାଜନୈତିକ, ବ୍ୟବସାୟିକ ଓ ସାମାଜିକ ସ୍ତରରେ ମଣିଷ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ କିପରି ମାନବୀୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣର ସ୍ୱାର୍ଥ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଉପେକ୍ଷା କରି ଜୀବନଯାପନ କରି ଚାଲିଛି, ତାହା ଗାଳ୍ପିକ ବିଭିନ୍ନ ଚରିତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ବିଶ୍ଳେଷଣାତ୍ମକ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି। ତାଙ୍କର ପ୍ରଥମ ଗଳ୍ପ ପୁସ୍ତକ 'ପ୍ରଥମ ବହି'ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି 'ଗପର ହାତଗୋଡ଼' ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁଶୀଳନ କଲେ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କର ସମାଜ ପ୍ରତି ମହାନ ବାର୍ତ୍ତା ନିହିତ। ଗଳ୍ପର ପ୍ରବାହ ମଧ୍ୟରେ ଚରିତ୍ରାଭିମୁଖୀ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ବାସ୍ତବ ବର୍ଣ୍ଣନା ମଧ୍ୟରେ ଗାଳ୍ପିକ ସେମାନଙ୍କୁ ପାଠକମାନଙ୍କ ସମକ୍ଷରେ ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ରୂପେ ଚିତ୍ରଣ କରିଛନ୍ତି।

ସାମ୍ପ୍ରତିକ ମଣିଷ ଜୀବନ ଅସହାୟ ଚିତ୍ରଲିପିର ଏକ ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ପରିପ୍ରକାଶ। ଜୀବନର ପ୍ରତିଟି ମୋଡ଼ରେ ସେ ଯେଉଁ ପ୍ରତିବନ୍ଧକର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛି ତାହା ବିଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣର ବହୁବିଧ ସମସ୍ୟାର ଉତ୍ସରୂପେ ପ୍ରତୀୟମାନ। ସୀମିତ ଜୀବନକାଳ ମଧ୍ୟରେ ଏସବୁ ସମାହିତ କରି ଏକ ସୁସ୍ଥ ଓ ପ୍ରଗତିବାଦୀ ଚିନ୍ତନ ନେଇ ଜୀବନଯାପନ କରିବା ଦୁର୍ବିସହ ହୋଇପଡ଼ିଛି। ତେଣୁ ଏକ ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ ଓ ଅସନ୍ତୁଳିତ ମାନସିକତାକୁ ନେଇ ମଣିଷ ବଞ୍ଚିରହିଛି। ଏଥିପାଇଁ ଏକ ପ୍ରବୃତ୍ତି ବିବନ୍ଧିତ ବୋଲି କହିବା ଶ୍ରେୟସ୍କର। ପାରିବାରିକ ଜୀବନରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସାମାଜିକ, ରାଜନୈତିକ, ସାଂସ୍କୃତିକ, ବ୍ୟବସାୟିକ ଆଦି ଜୀବନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଣିଷ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ, ସଂଘର୍ଷ ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛି। ଏସବୁକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଜୀବନ ଧାରଣ କରିବା ଆଜିର ମଣିଷ ପକ୍ଷରେ ବିଡ଼ମ୍ବନାର ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି। ଜୀବନର ଅସ୍ଥିରତା, ମାନସିକ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ, ସଂପର୍କର ସଂଘର୍ଷ ଆଦି ସାମାଜିକ ଜୀବନକୁ ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ କରି ଦେଉଛି। ଏ ସମ୍ପର୍କିତ କେତେକ ଗଳ୍ପ ଗାଳ୍ପିକ ଭୀମପୃଷ୍ଟି ଅତି ସାର୍ଥକ ଭାବେ ରୂପାୟିତ କରିପାରିଛନ୍ତି। 'ମଣିଷ ମୁଣ୍ଡର ଖେଳ' ଗଳ୍ପରେ ଜୀବନ ଜୀବିକାର ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ ଯାଇ ମଣିଷକୁ ପ୍ରାଣମୂର୍ଚ୍ଛା ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଛି ତାହା ଆଲୋଚିତ। ପ୍ରବୃତ୍ତିଗତ ମଣିଷ ନିଜର ଜୀବନ ଧାରଣ ପାଇଁ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସମାଜରେ ଯେଉଁ ସଂଘର୍ଷର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଛି ତାହା ମଣିଷକୁ ହୀନ, ନଗଣ୍ୟ ଓ ଗୁରୁତ୍ୱହୀନ କରିଦେଉଛି, ଫଳରେ ମଣିଷ ତା'ର ନିଜର ସତ୍ତା ହରାଇ ପରିସ୍ଥିତିର ଦାସ ହେବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇଛି। କଟାମୁଣ୍ଡର ଖେଳ ଦେଖାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଭିଭୂତ କରି ପେଟ ପୋଷିବାର ରାହା ବାପପୁଅ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଏକ ଜଟିଳ ଓ ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ଖେଳ ପ୍ରବୃତ୍ତ କରିଛି। ଦୀର୍ଘ ସମୟ ମୁଣ୍ଡକୁ ମାଟି ଭିତରେ ପୋତି ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ

ହେଉଥିବା ଲୋକଟିକୁ ଶେଷରେ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ଡାକ୍ତରଖାନାକୁ ନିଆଯାଇଛି । ଏ ଖେଳରୁ ଅନ୍ୟ ମାନେ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ବଦାନ୍ୟତା ଦୃଷ୍ଟେ କିଛି ଦାନ କରି ଚାଲିଯାନ୍ତି । ଏଣୁ ଅସହାୟ ମଣିଷର ଜୀବିକା ଅବଲମ୍ବନର କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପଥ ନଥିବାରୁ ଏପରି ଏକ ଗୋଷ୍ଠୀ ସମାଜରେ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହୁଅନ୍ତି । ଲେଖକଙ୍କ ଭାଷାରେ 'କଟାମୁଣ୍ଡର ଦୀର୍ଘ ସ୍ୱର' ସୂଚେଇ ଦେଉଥିବା କଟା ମୁଣ୍ଡର ମ୍ୟାଜିକ ଦେଖି ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ ହୋଇ ଫେରି ଯାଉଥିବା ଦର୍ଶକ ମନେରଖ, ପର୍ଦ୍ଦା ସେ ପାଖରେ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ପେଟ ପାଇଁ ମୁଣ୍ଡକୁ ବିଜ୍ଞାପନ କରିଦେବାକୁ ପଛାଉ ନଥିବା ନିମ୍ନମଧ୍ୟବିତ୍ତ ମଣିଷଙ୍କର ଅବସ୍ଥା ଠିକ୍ ମୋ ପରି । ନିମ୍ନମଧ୍ୟବିତ୍ତମାନଙ୍କର ନିଜର ମୁଣ୍ଡଟି ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କିଛି ସମ୍ଭବ ନାହିଁ । ସେହିପରି 'ଟାଣ' ଗଳ୍ପରେ ଅସହାୟତା ମଣିଷକୁ ବିଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ଶାରୀରିକ ବିକଳାଙ୍ଗ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ନିଜକୁ ଠିକ୍ ରୂପେ ଅନ୍ୟ ସପକ୍ଷରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ନପାରି ଓ ନିଜ ଭାବନା ଅନ୍ୟକୁ ସଞ୍ଚରଣ କରିନପାରି ଯେଉଁ ଅନ୍ତର୍ଦହନର ଶିକାର ହୁଅନ୍ତି ଗାଳ୍ପିକ ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ରେଳକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଦୁହେଁ, ଜଣେ ପ୍ରଗଳଭ ପରି ତା'ର ଗଚ୍ଛିତ ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ କେବଳ ଶୁଣି ଚାଲିଛି । ବାକ୍ଶକ୍ତି ହୀନତା ପାଇଁ ସେ କେବଳ ଶୁଣି ଚାଲିଛି କିନ୍ତୁ କହିପାରୁ ନାହିଁ । ସଂପୃକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ମାନସିକ ସ୍ତରରେ ଯେଉଁ ବିଡ଼ମ୍ବନା ଓ ଚାପରେ ଜର୍ଜରିତ ହୋଇଛି, ଏ ଯନ୍ତ୍ରଣା କେବଳ ସେ ହିଁ ବୁଝିପାରେ । ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଲେଖାରେ ଏହା ପ୍ରକାଶିତ । ଗାଳ୍ପିକଙ୍କର ପ୍ରତୀକ ଧର୍ମୀ ଗଳ୍ପ 'ସହର ପାକୁଳିରେ ଗାଉଁଲି ଫସଲ'ରେ ଅସହାୟତାର ଏକ ସାର୍ଥକ ନିଦର୍ଶନ । ପେଟ ପାଇଁ ଲଢ଼େଇ କରୁଥିବା ସରଳ ନିଷ୍କପଟ ଗାଁ ଗହଳିର ମଣିଷ କିପରି କର୍ମଜୀବୀ ଭାବରେ ସହରାଭିମୁଖୀ ହୋଇ ବିଡ଼ମ୍ବନାର ଶିକାର ହେବା ସହିତ ସହରୀ ଜୀବନର ରାକ୍ଷସ ପାଟିରେ କବଳିତ ହୋଇ ନିଃଶେଷ ହେଉଛନ୍ତି; ତାହା ଗାଳ୍ପିକ ଦେଖାଇଛନ୍ତି । ପେଟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହିନପାରି ଝିଅ ପୁଅ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଧରି କର୍ମ ସଂସ୍ଥାନ ପାଇଁ ସହରକୁ ଚାଲିଯାଇଛି । ପୁଅଟି ଅସାଧୁଙ୍କ କବଳରେ ପଡ଼ି ଚରସ ବିକିଛି, ଝିଅଟି ରେଳଲାଇନରୁ କୋଇଲା ଗୋଟାଇ କେତେକଙ୍କ ଲୋଲୁପ ଦୃଷ୍ଟିର ଶିକାର ହୋଇଛି, ମା' ତେଲଙ୍ଗାବସ୍ତିରେ ପରିବା ବିକି ପେଟ ପୋଷିଛି । ଏପରି ନିଷ୍ଠୁର ଯନ୍ତ୍ରଣା କ୍ଲିଷ୍ଟ ଜୀବନକୁ ଦେଖି ମା'ଟି ଗାଁରେ ଥିବା ସ୍ୱାମୀ ପାଖକୁ ଫେରିଛି । ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ତାଡ଼ନା ଓ ସହରୀ ଜୀବନରେ ଚଳଣି ମଣିଷକୁ କିପରି ଅସହାୟତାର କୁଣ୍ଡ ଭିତରକୁ ନିକ୍ଷେପ କରୁଛି ଏହି ଗଳ୍ପଟି ତାହା ପ୍ରମାଣିତ କରେ ।

ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ଏକ ଗଳ୍ପ 'ଆଖି ନାହିଁ କାନ ନାହିଁ'ରେ ଗାଳ୍ପିକ ଆର୍ଥିକ ଅନଟନ ସମୟ ଓ ପରିସ୍ଥିତି କ୍ରମେ ମଣିଷ ଦେହରୁ କିପରି ସମସ୍ତ ମାନବୀୟ ଗୁଣ ଓଟାରି ନେଇ ତାକୁ ଏକ ଦାନବ ଭୂମିକାରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ କରାଏ ତାହା ଚିତ୍ରିତ । ଭୋକର ଜ୍ୱାଳା ସହିନପାରି ମା' ତା'ର ଝିଅକୁ ୮୦ ଟଙ୍କାରେ ଏକ ଦଲାଲକୁ ବିକ୍ରି କରି ଯେପରି ଅନ୍ତଃଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଓ ମାନସିକ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଜର୍ଜରିତ ହୋଇଛି ତା'ର ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଚିତ୍ର ଉକ୍ତ ଗଳ୍ପରେ ପ୍ରଦତ୍ତ । ଅସହାୟତାର କେନ୍ଦ୍ର ବିନ୍ଦୁରେ ଥରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ତାହା କିପରି କ୍ରମଶଃ କର୍କଟ ରୋଗ ପରି ପରିଧିର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧକୁ ଟପିଯାଏ, ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଚିନ୍ତାରେ ସାର୍ଥକ ରୂପ ନେଇଛି । ହୀନମନ୍ୟତା ମଣିଷ ମନର ନଗ୍ନ ବାସ୍ତବତା । ସୁସ୍ଥ ସାମାଜିକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ଉପରେ ଏପରି ଏକ ଆସ୍ତରଣ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ଯାହାର କେନ୍ଦ୍ର ବିନ୍ଦୁରେ ଠିଆ ହୋଇ ମଣିଷ ବିଷୋଦ୍‌ଗାର କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଏହା ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ରଚିତ 'ନର୍କଯାତ୍ରା' ଗଳ୍ପରେ ପ୍ରତିଫଳିତ । ପରିବାରର ଚାକିରି କରିଥିବା ଝିଅଟିଏ ଘରର ସମସ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଉଥିବା ବେଳେ ତା'ର ପରିଚୟ ବାପା ଓ ମା' ତା' ପ୍ରତି ସାମାନ୍ୟ ସହାନୁଭୂତି ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିନାହାନ୍ତି । ଅବହେଳା ଓ ଉପେକ୍ଷିତ ଜୀବନକୁ ସହିନପାରି ସେ ଏକାନ୍ତ ଭାବେ ଅସହାୟ ହୋଇପଡ଼ିଛି । 'ଦ୍ୱାରବନ୍ଧ ସବୁଜ ଜୀବନ' ଗଳ୍ପରେ ଆବଦ୍ଧ ଓ କଟକଣା ଯୁକ୍ତ ଜୀବନ ସ୍ୱାଧୀନତାର ସ୍ପର୍ଶ ନପାଇଲେ ସେ ଜୀବନର ସ୍ୱର କିପରି ନିମିଳିତ ଓ ନିଷ୍ପ୍ରଭ ହୋଇଯାଏ ତାହା ଗାଳ୍ପିକ ଏହି ଗଳ୍ପରେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । ସେହିପରି 'ଜୀବନ' ଓ 'ମୁଁ ପାଇଁ ସେଇ କଥା କହୁଛି' ଗଳ୍ପରେ ଅନୁରୂପ ଭାବେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ ।

ଆଲୋଚ୍ୟ ଗଳ୍ପ 'କ୍ରମଶଃ ପିଲାମାନେ ବଡ଼ ହେଉଛନ୍ତି'ରେ ଶିଶୁସୁଲଭ ଚପଳତାର ସ୍ଫୁର୍ତ୍ତିକୁ ଅବଦମିତ କରି ଅର୍ଥଲୋଭୀ ମାଉସୀଟି ଅନାଥ ଶିଶୁଟିକୁ କିପରି ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଘରେ ଚାକର ସଜାଇ ଟଙ୍କା ରୋଜଗାର କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ତାହା ଗାଳ୍ପିକ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ପିଲାଟିର ବୟସବୃଦ୍ଧି କ୍ରମେ ସେ ସମାଜ ଓ ଦୁନିଆକୁ ବୁଝିପାରି ମାଉସୀ କବଳରୁ ଖସି କେଉଁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଇଛି । ଅସହାୟତାର ଅକ୍ଟୋପାସ ସମାଜରେ କିପରି ତା'ର କାୟା ବିସ୍ତାର କରି ମାଡ଼ି ଚାଲିଛି ଓ ଭୀତତ୍ରସ୍ତ ମଣିଷ ପଳାୟନପନ୍ଥୀ

ହେବାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି, ଉକ୍ତ ଗଳ୍ପ ତା'ର ପ୍ରତିନିଧି କରେ। ସାବଧାନ ବୋମା ଫୁଟିବ ଗଳ୍ପରେ ଆଜିର ସମାଜରେ ବିଚରଣ କରୁଥିବା ଚରିତ୍ର ଗୁଡ଼ିକର ମନନଶୀଳତା ଓ ଅସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ଧାରା ଏତେ ପ୍ରଖର ଯେ ତାହା ମଣିଷ ମନରୁ ସୁସ୍ଥ ସାବଲୀଳ ଜୀବନକୁ କ୍ଷତବିକ୍ଷତ କରି ପକାଉଛି। ଚାକିରି କରି ପରିବାର ଚଳାଉଥିବା ଝିଅଟି ବାହ୍ୟଚାପ ଓ ପରିବାରର ବୋଝ ଯୋଗୁଁ ଜୀବନକୁ ଏକ ତାଳିପକା ପୋଷାକ ସହିତ ତୁଳନା କରିଛନ୍ତି। ସାମ୍ପ୍ରତିକ ମଣିଷ କେବଳ ବଞ୍ଚି ରହିବାର ମୋହ ପଛରେ ଧାଇଁ ଧାଇଁ ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇଯାଏ। ଏପରି ଏକ ଦୂରନ୍ତ ଦିଗବଳୟର ମାଇଲଖୁଣ୍ଟ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବା ତା' ପକ୍ଷରେ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇପଡ଼େ ଯାହା ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଗି ରହିଥାଏ। ଏହା ଗଳ୍ପରେ 'ଖୋକି' ଚରିତ୍ରରେ ପ୍ରତିଫଳିତ। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଭାଷାରେ ସମୟ ତାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରି ଦେଉଛି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ। ଜୀବନର ଉଦାସୀ ନଈ କୂଳରେ ଖୋକି ଯେପରି ଏକୁଟିଆ ଗୋଟେ ମଲା କଦମ୍ବ ଗଛ। ଥୁଣ୍ଟା ଡାଳରେ ବସା ବାନ୍ଧିବାକୁ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର କି ଭୟ (ପୃ-୪୦) ଗାଳ୍ପିକ ଭୀମ ପୃଷ୍ଟିଙ୍କର 'ଭୂମିକମ୍ପ' ଗଳ୍ପଟି ଏକ ପ୍ରତୀକଧର୍ମୀ ଗଳ୍ପ। ଭୂମିକମ୍ପ ପରେ ଭୂପୃଷ୍ଠର ଆଲୋଡ଼ନା ଫଳରେ ଯେଉଁ ଭୟାବହ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ, ଅନୁରୂପ ଭାବେ ସୌଦାମିନୀ ଚରିତ୍ରର ମାନସିକ ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ଆଲୋଚନାକୁ ସମ୍ୟକ ଭାବେ ତୁଳନା କରାଯାଇଛି। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ମତରେ, ଦେହରେ ସାଇତି ଥିବା ଅନେକ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିର ଅନାଗତ ଜୀବନଟି ପାଇଁ ସୌଦାମିନୀର ଆଉ ଆବେଗ ନାହିଁ। ନାରୀତ୍ୱର ପୂର୍ଣ୍ଣତା ପାଇଁ ମୋହ ନାହିଁ। ଆଗାମୀ ମାତୃତ୍ୱର ସୌଭାଗ୍ୟ ପାଇଁ ଅହମିକା ନାହିଁ। ସେ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇଯାଇଛି। ତା' ପାଇଁ ସମୟ ହୋଇଯାଇଛି ଗୋଟିଏ ବିରାଟ ଗର୍ଭ। ସେ ଗର୍ଭ ଭିତରେ ମେଞ୍ଚାଏ ଅନ୍ଧାର। ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ସୋର ନାହିଁ କି ଶବ୍ଦ ନାହିଁ। ସେ ନିଜେ ବି ଜାଣିପାରୁନି, ତେଣୁ ଆସନ୍ନ ପ୍ରସବା ସୌଦାମିନୀ ଏପରି ମାନସିକ ଅବସ୍ଥା ପାରିବାରିକ ଜୀବନରେ ଦୁଃଖ, କଷ୍ଟ, ଯନ୍ତ୍ରଣା, ସଂଗ୍ରାମ, ସମସ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ଜୀବନ ଶୋଷି ହୋଇଯାଇଛି। ସେହିପରି 'ରୋମାଞ୍ଚିତ-ବିଷାଦ' ଗଳ୍ପରେ ଗାଳ୍ପିକ ମଣିଷ ମନର ଅନ୍ତଃଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ଭାବାବେଗକୁ ଚିତ୍ରଣ କରିଛନ୍ତି। ମଣିଷ ଜାଣିଛି ଯେ, କ୍ଷଣସ୍ଥାୟୀ ଜୀବନ ମଧ୍ୟରେ ତାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଘାତ ପ୍ରତିଘାତ ବିଡ଼ମ୍ବନା ମଧ୍ୟରେ ଜୀବନଯାପନ କରି ଜୀବନର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ହୋଇଥାଏ। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଉକ୍ତିରେ 'ଆମେ ଯା ଭିତରେ ସବୁ ହରେଇ ସାରିଛୁ, ସ୍ୱପ୍ନ, କଳ୍ପନା, ଆବେଗ, ଭାବପ୍ରବଣତା ସବୁ ଯେପରି ବୟସ୍କ ହୋଇ ଯାଇଛନ୍ତି। ଆଉ କ'ଣ ଅଧିକ ଭାବପ୍ରବଣତା ବାକି ଅଛି ? ତଥାପି ସବୁ ଜାଣି ଶୁଣି ସବୁ ବୁଝି ସୁଝି ଏ ମଣିଷ କାହିଁକି ଆଶା ବାନ୍ଧି ? ଲୋଭ କରେ ? କାହିଁକି ମୋହ ଭିତରେ ବୁଡ଼ିଯାଏ (ପୃ-୧୦୩)। ମଣିଷ ମନରେ ଏସବୁ ଆତ୍ମଲିପି ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ମନରେ ଅସମାହିତ ପ୍ରଶ୍ନବାଚୀ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ 'କିନ୍ନର', 'ଘୃଣା', 'କଙ୍ଗାରୁ', 'ମାଛି', 'ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ', 'ହୃଦୟ ଭିତରେ ସର୍କସ, 'ଗୋଟେ କାଳ୍ପନିକ ଗଳ୍ପ', 'ପଛକୁ ଫେରିବା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା' ଗଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ଗାଳ୍ପିକ ମଣିଷ ଜୀବନର ପ୍ରଲମ୍ବିତ ଅସହାୟତାକୁ ଆଲୋଚନା କରିଛନ୍ତି। ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ମଣିଷ ଜୀବନର ଅନ୍ତିମ ପରିଣତି ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନ ରହିଲେ ବୋଧହୁଏ ଜୀବନରେ ଧୃଷ୍ଟତା ପ୍ରତି ଓ ଅମାନବୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ପ୍ରତି ଆସକ୍ତି ରହିବ ନାହିଁ ବୋଲି ଆଶା କରାଯାଏ।

ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସ୍ଥିତିରେ ରାଜନୀତି ମଣିଷ ଜୀବନର ପ୍ରତ୍ୟେକ ପର୍ଯ୍ୟାୟକୁ କବଳିତ କରି ରଖିଛି। ତା' ପଞ୍ଝା ଭିତରେ ରହି ମଣିଷ ନିଜର ଅସ୍ତିତ୍ୱ ହରାଇ ବସିଛି। ରାଜନୀତିର ପ୍ରଖର ସ୍ରୋତରେ ସେ ତା' ଜୀବନର କୂଳ କିନାରା ହରାଇ ଏକ ଅସହାୟ ଶୁଷ୍କ ତୃଣ ପରି ଭାସିଚାଲିଛି। ରାଜନୀତିର ପଶାପାଳିରେ ମଣିଷଟିଏ ଛନ୍ଦି ହୋଇ ଗୋଷ୍ଠୀ କନ୍ଦଳ ମଧ୍ୟରେ ଲିପ୍ତ ରହିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଛି। ଫଳରେ ସାମାଜିକ ବିଶୃଙ୍ଖଳାର ସୂତ୍ରପାତ ହୋଇ ମଣିଷ ଜୀବନକୁ ଅସହାୟ ଓ ଭୀତତ୍ରସ୍ତ କରି ପକାଉଛି। ତେଣୁ ମଣିଷ ଜୀବନର ଗତି ଓ ପ୍ରଗତି ପଥରେ ଗତିଶୀଳ ନହୋଇ ଧୂମାକ୍ତ ପରିବେଶର ପ୍ରହେଳିକା ମଧ୍ୟରେ ଅଣନିଃଶ୍ୱାସୀ ହୋଇଯାଇଛି। ତାଙ୍କ ରଚିତ 'ଶିଶୁ ଗଳ୍ପ'ରେ ଗାଳ୍ପିକ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଏକ ସାଧାରଣ ତଥା ଗୁରୁତ୍ୱହୀନ ତଥ୍ୟକୁ ନେଇ କିପରି ରାଜନୀତିକ ଝଡ଼ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ତାହା ସମାଜରେ ଆଲୋଡ଼ନ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି। ଦୀର୍ଘଦିନ ପରେ ମାତୃଗର୍ଭରୁ ଜନ୍ମିତ ବାମନ ଶିଶୁକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି ରାଜନୈତିକ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଉପରେ ଏହାର କ୍ରିୟା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଖା ଦେଇଛି। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ 'ସିଂହାସନ' ଗଳ୍ପରେ ରାଜନୈତିକ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଉପରେ ରଚିତ ହୋଇଥିଲେ ହେଁ, ମଣିଷ ଜୀବନର ଅଧ୍ୟବସାୟ ନିଷ୍ଠ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କିପରି ମଣିଷକୁ ଉଚ୍ଚ ସୋପାନରେ ଆସୀନ କରାଇଥାଏ, ତା'ର ଏକ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି। ଘୁଷୁରି ଚରାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଟିଏ ୱାର୍ଡ଼ମେମ୍ବରରୁ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇପାରିଛି। କିନ୍ତୁ ନିଜର ଚିରାଚରିତ ସ୍ୱଭାବ ଓ ପ୍ରକୃତିଠାରୁ

ଦୂରେଇ ପାରି ନାହିଁ। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଭାଷାରେ 'ଏ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ଇତିହାସ ହେଉଛି ଗୋଟିଏ ଘୁଷୁରି ଚରାଉଥିବା ମଣିଷ ଜୀବନର ଇତିହାସ, ଖଜୁରୀ ରସକୁ ତାଡ଼ି କରୁଥିବା ଚମାର ଦ୍ୱାରା ତିଆରି ହେଉଛି, ଏ ଗଣତନ୍ତ୍ରରେ ସମ୍ବିଧାନ (ପୃ-୩୧୧)। ଏ ଉକ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ମତ ଯେ, ଆଜିର ଦୁନିଆରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ସ୍ଥାନିତ କରାଯାଇ ନଥିବାରୁ ରାଜ୍ୟ ତଥା ଦେଶରେ ପ୍ରଶାସନିକ ତ୍ରୁଟି ବିଚ୍ୟୁତି ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଲକ୍ଷିତ ହେଉଛି। ଅନୁରୂପ ଭାବେ 'କମନମ୍ୟାନ୍' ଗଳ୍ପରେ ଗାଳ୍ପିକ ରାଜନୀତିର ପରିଧି ମଧ୍ୟରେ ଆବଦ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତିଟିଏ ନିଜକୁ କିପରି ପାରିବାରିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରବଞ୍ଚନା କରିଚାଲିଛି। ତା'ର ଏକ ବାସ୍ତବ ଚିତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି। ରାଜନୀତିର ଗହ୍ୱର ମଧ୍ୟରୁ ନିଜକୁ ମୁକ୍ତ କରିନପାରି ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଲିପ୍ତ ରହିବା, ରାଲି ପାଇଁ ଲୋକ ଯୋଗାଡ଼ କରିବା, ସ୍ଲୋଗାନ ଦେବା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇଯାଇଛି। ଫଳରେ ନିଜର ପରିବାର ପାଇଁ ସମୟ ଦେଇ ନପାରି ଅନ୍ଧକାର ମଧ୍ୟକୁ ଠେଲି ଦେଇଛି। ଶେଷରେ ପ୍ରକୃତି ହୋଇ ଠୁଙ୍ଗା ତିଆରି କରି ପରିବାର ପୋଷଣ କରିଛି। 'ଜୀବନ ପୃଷ୍ଠା' ଗଳ୍ପରେ ପିଲାଟିଏ କିପରି ରାଜନୈତିକ ଓ ପାରିବାରିକ ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଦଦେଇ କୌଣସି ଗୋଟିଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଠିକ୍ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରି ନାହିଁ। ରାଜନୈତିକ ବାତାବରଣ ମଧ୍ୟରେ ମଣିଷ କିପରି ନୀତି, ଆଦର୍ଶ ଓ ସହାନୁଭବତା ଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇ ନିଷ୍ଠୁର ଅତ୍ୟାଚାରୀ, ଦୁର୍ନୀତିଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇପଡୁଛି ତା'ର ବାସ୍ତବ ସ୍ୱରୂପ ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ। ତେଣୁ ଆତ୍ମସ୍ଥିତି, ଆତ୍ମସଂଯମ ତଥା ନୀତିନିଷ୍ଠ ହୋଇ ଆଦର୍ଶବାଦ ମଧ୍ୟରେ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଗାଳ୍ପିକ ସମାଜକୁ ବାର୍ତ୍ତା ଦେଇଛନ୍ତି।

ଜନଜାତି ଜୀବନଚର୍ଯ୍ୟାରେ ଗାଳ୍ପିକ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରି ସେମାନଙ୍କର ସରଳ ଜୀବନଯାପନ ପଦ୍ଧତି, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଚେତନା, ପ୍ରକୃତି କୋଳରେ ଜୀବନଯାପନ କରିବାର ରହସ୍ୟ ତଥା ଉପାଦେୟତା ସଂପର୍କରେ ଗାଳ୍ପିକ ଆଲୋକପାତ କରିଛନ୍ତି। ଅଧିକନ୍ତୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କ ସୁସ୍ଥ ସାମାଜିକ ସରଳ ଜୀବନ ଧାରା ମଧ୍ୟରେ ବାହ୍ୟ ଜଗତର ଯୋଜନାବଦ୍ଧ ଭାବେ ସରକାରୀ ବାବୁ, ଠିକାଦାର, କର୍ମଚାରୀ, ଶ୍ରମିକ ଆଦି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କରି କିପରି ସେମାନଙ୍କୁ ଭୀତତ୍ରସ୍ତ କରିଛନ୍ତି, ତାହା ମଧ୍ୟ ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି। ଲୁଣ୍ଠନ, ଅତ୍ୟାଚାର ଓ ଶୋଷଣର ଚିତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଜନଜାତି ଜୀବନରେ ଯେଉଁ ବିଦ୍ରୋହ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି, ତାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ରକ୍ତପାତ ସୃଷ୍ଟି ହେବାର ବାସ୍ତବ ଚିତ୍ର ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକରେ ପରିଲକ୍ଷିତ। ସେମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଆଇନକାନୁନ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇ କିପରି ମୁଖ୍ୟ ଜନସ୍ରୋତରେ ସାମିଲ କରାଯାଇପାରିବ ସେସବୁର ସରକାରୀ ଉଦ୍ୟମ ଅଦ୍ୟାବଧି ଅବ୍ୟାହତ ରହିବାର ଚିତ୍ର ଗଳ୍ପ ଗୁଡ଼ିକରେ ଚିତ୍ରିତ।

'ଭୂଇଁ' ଗଳ୍ପରେ ଗାଳ୍ପିକ ଜନଜାତି ଜୀବନର ମାନସିକତା ଓ ଆବଶ୍ୟକତା ମଧ୍ୟରେ ସଂଘର୍ଷ କରି ମଣିଷଟିଏ କିପରି ଯନ୍ତ୍ରଚାଳିତ ଜୀବନ ମଧ୍ୟରେ ପେଶି ହୋଇଯାଇଛି, ତାହା ଗାଳ୍ପିକ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି। ଆଦିବାସୀ ବାଳକଟିଏ କର୍ମସଂସ୍ଥାନ ପାଇଁ ସହରାଞ୍ଚଳକୁ ଯାଇ କଳକାରଖାନାରେ କାମ କରିଛି। ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଫେରିଆସି ଦେଖୁଛି ଯେ ତା' ମା' ମାଟିର ପାର୍ବତ୍ୟ ସବୁଜିମା କୁଳୁକୁଳୁ ନାଦିନୀ ଝରଣାର ରୂପ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବଦଳି ଯାଇଛି। ବୁଲଡୋଜର, ଠିକାଦାର, ସରକାରୀ ବାବୁମାନଙ୍କର ଅନୁପ୍ରବେଶ ତାଙ୍କ ସରଳ ଜୀବନକୁ ରୁକ୍ଷ, ନିରସ ଓ ଭୀତତ୍ରସ୍ତ କରିଦେଇଛି। ଖଣି ଖାଦାନ ରାସ୍ତାଘାଟର ଚିତ୍ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବଦଳି ଯାଇଛି। ପୁରୁଣା ଜୀବନକୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ଜନଜାତିର ଜୀବନ ପ୍ରହେଳିକାମୟ ହୋଇଯାଇଛି। ଆଲୋଚ୍ୟ ଗଳ୍ପ 'ମାଙ୍କଡ଼ ମଣିଷ'ରେ ଗାଳ୍ପିକ ଆଦିବାସୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଆଧୁନିକ ଜନସମାଜ ହାତର କ୍ରୀଡ଼ନକ ବୋଲି ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି। ନେତା ଓ ଏମ୍‌ପି ମାନେ ଭୋଟ ପାଇବା ଆଶାରେ ସେମାନଙ୍କୁ ମିଥ୍ୟା ପ୍ରଲୋଭନ ଦେଖାଇ ନିଜର କାର୍ଯ୍ୟ ହାସଲ କରିଥାନ୍ତି। ଖାଦ୍ୟପେୟ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଆଦିବାସୀ ସମାଜ କେତେ ଅବହେଳିତ ନିଷ୍ପେସିତ ତାହା ଗାଳ୍ପିକ 'ଟାକୁଆ' ଗଳ୍ପରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି। 'ଅଧେ ମଣିଷ' ଗଳ୍ପରେ ମଧ୍ୟ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ସ୍ଥିତି ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇଛି। 'ଲୋକ ଜୀବନ' ଗଳ୍ପରେ ନିୟମଗିରି ପାହାଡ଼ରୁ ବକ୍ସାଇଟ ଉତ୍ତୋଳନ କରିବାର ସରକାରଙ୍କ ଯୋଜନା ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିରୋଧୀ ଦଳର ନେତା ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ଜନଜାତିମାନଙ୍କୁ ସହଯୋଗର ହାତ ବଢ଼ାଇ ସେମାନଙ୍କ ମୌଳିକ ଜୀବନର ସାବଲୀଳତା ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି, ତାହା ବର୍ଣ୍ଣିତ। ସେହିପରି 'ପାର୍ଟିର ପାର୍ଟି' ଗଳ୍ପରେ ଗାଳ୍ପିକ ସରଳ ଆଦିବାସୀ ଜୀବନର ପରିଣତି ସମ୍ପର୍କରେ ଗାଳ୍ପିକ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି। କୁଇ ଭାଷା ଶିଖୁଥିବା ଦାମୁରାମ କୁଇ

ଭାଷାରେ ପାର୍ଟି ତରଫରୁ ଗୀତ ଗାଇ ସରକାର ଓ ମଦ ବିରୋଧୀ ତଥ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛି, ଫଳରେ ତାକୁ ଜେଲ ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଛି। ଏଠାରେ ଗାଳ୍ପିକ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନ ଭାବରେ କୁଇ ଭାଷାର ସରକାରୀ ମାନ୍ୟତା ସହିତ ଜନଜାତି ଜୀବନର ସରଳ ଓ ସ୍ୱାଭାବିକତାକୁ ହତ୍ୟା କରା ନଯାଉ ବୋଲି ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଭାଷାରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ପ୍ରେସ୍ ମିଟ୍‌ରେ ଟିଭି କ୍ୟାମେରା ଟେପରେକର୍ଡ଼ର ନୋଟବୁକ୍ ସାମ୍ନାରେ ଛିଡ଼ା ହେବ ଦାମୁ। ଗାଇବ ତା' ଲେଖିଥିବା ଗୀତ, ଦେଖାଇବ ସେ ପ୍ରଥମ କରି ତିଆରି କରିଥିବା କୁଇ ଅକ୍ଷର, ତା'ପରେ ଜଣେ କୁଇ କବିତାର ଷୋହଳ ମାସ ବନ୍ଦୀ ଜୀବନର କାହାଣୀ କହିବ। ନକ୍ସଲ ଗାଁରେ ନିରୀହ ଆଦିବାସୀ ଉପରେ ଆନ୍ଧ୍ର ଓଡ଼ିଶା ପୋଲିସ୍ କିପରି କରୁଛି ଦମନ, ମିଡ଼ିଆ ଆଗରେ ତୋଳି ଧରିବ ଦାମୁରାମ। ପାର୍ଟିର ମିଡ଼ିଆ, ମୋଟିଭେଟଡ଼୍ ପ୍ରୋଗ୍ରାମରେ ଦାମୁ ହେବ ପାର୍ଟିର ପାର୍ଟି (ପୃ-୩୪୮)। ଗାଳ୍ପିକ ଉପରୋକ୍ତ ମତରେ ଆଦିବାସୀ ଜନଜୀବନକୁ ନେଇ ଯେଉଁ ଗଳ୍ପ ସବୁ ରଚନା କରିଛନ୍ତି, ସେଥିରେ ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ତୋରତ୍ତର ବିକାଶ ପାଇଁ ସର୍ବସମ୍ମତି କ୍ରମେ ପଦକ୍ଷେପ ନେବାକୁ ସେ ଆହ୍ୱାନ କରିଛନ୍ତି।

ପୁନଶ୍ଚ ଗାଳ୍ପିକ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀର ଅବକ୍ଷୟ ତଥା ସାମାଜିକ ଅସ୍ଥିରତାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗଠନମୂଳକ ବାର୍ତ୍ତା ଦେଇଛନ୍ତି। ସମ୍ପ୍ରତି ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀର ମାନସିକ ଅସ୍ଥିରତା ହଠାତ୍ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ପଦକ୍ଷେପ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଚୁର ଅର୍ଥ ରୋଜଗାର କରିବାର ନିଶା ସେମାନଙ୍କ ସୁସ୍ଥ ଓ ପ୍ରଗତିଧର୍ମୀ ଜୀବନକୁ କିପରି ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ କରିଛି ତାହା ବିଭିନ୍ନ ଗଳ୍ପ ମାଧ୍ୟମରେ ଗାଳ୍ପିକ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି। ଗାଳ୍ପିକ 'ଜଣେ ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ଜନ୍ମ ଦିନ' ଗଳ୍ପରେ ସମ୍ପ୍ରତି ଉଦୀୟମାନ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ ବନ୍ଧୁ ଆଶା ଓ ସମ୍ଭାବନାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନେଇ ଆଗକୁ ବଢ଼ିବା ସମୟରେ ସମ୍ପ୍ରତି ସାମାଜିକ ବିଧିବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ରାଜନୈତିକ ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଉପରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହୋଇ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀକୁ ଆହ୍ୱାନ କରୁଥିବା ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କଙ୍କଣ ଧାରଣ ପୂର୍ବକ ଗଣତନ୍ତ୍ର ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତାମାନେ ସେମାନଙ୍କୁ କିପରି ପଥଭ୍ରଷ୍ଟ କରୁଛନ୍ତି, ତାହା ବର୍ଣ୍ଣିତ। ଶିକ୍ଷିତ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀ, ଶିକ୍ଷାଦାତା ଛାଡ଼ି, ଦଳ କନ୍ଦଳ ମ୍ନରେ ପ୍ରବେଶ କରି ନିଜ ନିଜର ମୁଖ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯାଉଛନ୍ତି। ନିଜ ନିଜର ସାମାଜିକ ସ୍ଥିତି ଓ ପ୍ରଗତିକୁ ହରାଇ ଜଣେ ଜଣେ ବୋହେମିସିଆନ ଭୂମିକାରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ଫଳରେ ଗୃହହୀନ, ସ୍ଥିତିହୀନ, ଲକ୍ଷ୍ୟହୀନ, ଜୀବନଯାପନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି ତାହା 'ଘରକୁ ଫେରି ଆସ ମଣିଷ' ଗଳ୍ପରେ ଗାଳ୍ପିକ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀର ମନନଶୀଳତା ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋକପାତ କରିଛନ୍ତି। ବିଶେଷତଃ ଘରର ବଡ଼ପୁଅ ପରିବାରର ବୋଝ ଓ ଜୀବନର ପ୍ରଗତି ଏଇ ଦୁଇ ସନ୍ଧିକ୍ଷଣରେ ଚାପି ହୋଇ ନିଃଶେଷ ହୋଇଯାଉଛି। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଭାଷାରେ "ତେବେ ବେଳେ ବେଳେ ଯେତେବେଳେ ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇଯାଉଛି ଗୋଟେ ସୁଇସାଇଡ୍ ଫୁଲ୍ ସାଇଡ୍‌ରେ ମୁଡ୍ ଆସିଯାଉଛି। ନିଜ ପିଠିରେ ହାତମାରି ନିଜକୁ ବୁଝାଉଛି ଆମେ ଥରେ ଅଭିଶପ୍ତ ଭାବେ ପୃଥିବୀକୁ ଆସିଛୁ ମାନେ ଆମକୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ ହେବ। ନିଶ୍ଚିତ ୟୁଆର ବାଉଣ୍ଡ ଟୁ ଲିଭ୍ (ପୃ-୬୭)।" 'ମଧ୍ୟବୟସ୍କ' ଗଳ୍ପରେ ଗାଳ୍ପିକ ଜଣେ ଟୁରିଷ୍ଟ ଗାଇଡ୍ ଓ ଭିଜିଟର୍ସ ମାନଙ୍କ ଜୀବନ ଧାରାକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସହିତ ସେମାନେ କିପରି ପରସ୍ପରର ସ୍ୱାର୍ଥସାଧନ ନିମିତ୍ତ ବ୍ୟସ୍ତ ତାହା ଆଧୁନିକ ଜନଜୀବନର ସ୍ୱାକ୍ଷର ବହନ କରିଛି। ସମସ୍ୟା ଚାପରେ ଚାପି ହୋଇ ନିଜର ପୋଷାକପତ୍ର, ଖାଦ୍ୟପେୟ ଓ ସାମାଜିକ ସ୍ଥିତି ପ୍ରତି ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ ନକରି କେବଳ ଦାନାଗଣ୍ଡିଏ ଯୋଗାଡ଼ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟାକୁଳ ହେଉଛନ୍ତି। ଏଣୁ ତାଙ୍କର 'ଗୋବିନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ର', 'ଗୋଟେ କାଗଜ କାହାଣୀ', 'ଛାତିଫଟା ଖେଳ', 'ଟୁରିଷ୍ଟ', 'କ୍ରମଶଃ ପିଲାମାନେ ବଡ଼ ହେଉଛନ୍ତି' ଆଦି ଗଳ୍ପରେ ଗାଳ୍ପିକ ଯୁବଗୋଷ୍ଠୀର ଅବକ୍ଷୟଧର୍ମୀ ଜୀବନକୁ ସମାଲୋଚନା କରିଛନ୍ତି।

ମଣିଷ ଜୀବନର ପରିଚର୍ଯ୍ୟା ଓ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଖୁବ୍ ଜଟିଳ। ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ମଣିଷର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ଅଭିପ୍ରାୟ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଜୀବନରେ କେତେକ ମୌଳିକତା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ। ଜୀବନକୁ ସରସ ସୁନ୍ଦର କରିବା ପାଇଁ ମଣିଷ ଜୀବନ ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଅଭିନବ ପ୍ରୟାସ କରିଥାଏ। ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ 'ଗଛ' ଗଳ୍ପ ଏହାର ନିଚ୍ଛକ ନିଦର୍ଶନ। ମଣିଷ ଗାଁ ଛାଡ଼ି ସହର ମହାନଗର ଆଦିକୁ ଯାଇ ନିଜର ଦକ୍ଷତା ଅନୁସାରେ ଜୀବନକୁ ଗଢ଼ିତୋଳେ। ଗଛଟିଏ ଯେପରି ନିଜର ଚେରଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ମାଟିକୁ କାମୁଡ଼ି ତା'ର କାୟା ବିସ୍ତାର କରିଥାଏ, ସେହିପରି ମଣିଷ ମନର ସୁଦୂର ପ୍ରସାରୀ ଭାବନା ତାକୁ ଦୂରକୁ ଦୂରକୁ ନେଇ ଯାଇଥାଏ। ସେ ଅଜାଣତରେ ବିଭିନ୍ନ ସମସ୍ୟା ଭିତରେ ଜଡ଼ିତ ହୋଇଯାଇ ଜୀବନର ସଂଗ୍ରାମ ମଧ୍ୟରେ ନିଷ୍ଠୁରତା, କଠୋର ମନୋବୃତ୍ତି, ଗଣ୍ଡଗୋଳ ଓ ରକ୍ତପାତ ଆଦି ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ

ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ 'ଗଳ୍ପ' ଗଳ୍ପରେ ଗଳ୍ପଟିକୁ ପ୍ରତୀକାତ୍ମକ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରି ମଣିଷ ଜୀବନର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗକୁ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିଛନ୍ତି । ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଉକ୍ତି 'ଆତଙ୍କ ବଦଳରେ ଆରକ୍ଷା, ପ୍ରତିହିଂସା ବଦଳରେ ଜୀବନଧାରଣ ପାଇଁ ଅତିଷ୍ଠ ଲୋକମାନେ ଅପାରଗ ସରକାରକୁ ସିଂହାସନରୁ ଓଟାରି ଆଣି ବସାଇ ଦେବେ ଫୁଟପାଥିରେ । ସବୁ ମଣିଷର ମୁହଁରେ ଗୋଟେ ଭାଷା ଆମେ ଆଇନ ଚାହୁଁନା, ଚାହୁଁନା ଶାସନ, ଚାହୁଁ ଜୀବନ (ପୃ-୧୧) ।' ସେହିପରି 'ଘରକୁ ଫେରିଆସ ମଣିଷ' ଗଳ୍ପରେ ଗାଳ୍ପିକ ବୁଲା ବ୍ୟବସାୟୀ ଜୀବନରେ କାରୁଣ୍ୟତାକୁ ଉପଲବ୍ଧି କରି ରଚନା କରିଛନ୍ତି । 'ଦୌଡ଼' ଗଳ୍ପରେ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ପାଇଁ ରୋଜଗାର ପନ୍ଥା ଖୋଲିବାକୁ ମଣିଷର ଅହରହ ଦୌଡ଼ ଚାଲିଥାଏ ତାହା ଏଥିରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ । ତେଣୁ ମଣିଷର ଜୀବନକାଳ ସଂଗ୍ରାମ ଓ ସଂଘର୍ଷର ଏକ ମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ତ ପ୍ରତୀକ ରୂପେ ଗାଳ୍ପିକ ଆଲୋଚ୍ୟ ଗଳ୍ପରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି । ସେହିପରି ଲଛମନିଆ ଗଳ୍ପରେ ଗାଳ୍ପିକ ମୁଖ୍ୟତଃ ସମୟ କ୍ରମେ ଓ ପରିସ୍ଥିତି ଚାପରେ ମଣିଷ ନିଜର ମୌଳିକତା ମାନବୀୟତାକୁ ଯେପରି ବଳି ଦେଇଚାଲିଛି ତାହା ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଗାଳ୍ପିକ ନିଜ ଗଳ୍ପରେ ରେବତୀ, ଅନନ୍ତା, ନଟବର, ରାମଲାଲ, ସଂକର୍ଷଣ ମହାନ୍ତି, ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମଙ୍ଗରାଜ, ଚିତ୍ରକଳା, ଉସମାନତାରା, ରାଜୀବଲୋଚନ, ଗୋପାଳସିଂ, ଦିଲଦାର ମିଆ, ଗୋବିନ୍ଦା ବାରିକ ଆଦି ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଆଧୁନିକତାର ପୁଟ ଦେଇ ସମ୍ପ୍ରତି ଅନୁରୂପ ଚରିତ୍ରର ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନା କରିଛନ୍ତି । ସ୍ୱାର୍ଥ, ଅହଙ୍କାର, ଛନ୍ଦ, କପଟ, ନିଷ୍ଠୁରତା ଆଦି ମନ୍ଦଗୁଣ କିପରି ମଣିଷର ସମସ୍ତ ମାନବୀୟ ଗୁଣକୁ ଅବଦମିତ କରି କଙ୍କାଳସାର ଶୂନ୍ୟ ଜୀବନଯାପନ କରିବାରେ ମଣିଷ କିପରି ପ୍ରୟାସୀ ହୋଇଛି, ତାହା ଗଳ୍ପରେ ଆଲୋଚିତ । ତେଣୁ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସମାଜରେ ଧର୍ମ ନାମରେ ଭଣ୍ଡାମୀ, ସେବା ନାମରେ ପ୍ରତାରଣା, ସାହାଯ୍ୟ ନାମରେ ଶୋଷଣ, ସହଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅସୂୟା ଆଦି ଭାବାବେଗରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଛି । ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଉକ୍ତି 'ନିଜର ଦୁଃଖ ଆର୍ତ୍ତିରେ ଛଟପଟ ହୋଇ କ୍ଷଣିକର ସୁଖ ସାଉଁଟି ସେମାନେ ନିଜର ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରୁଅଛି ଅନ୍ୟ ଏକ ନୂତନ ଦୁଃଖ । ନୂତନ ଅସହାୟତା ନୂତନ ଯନ୍ତ୍ରଣା (ପୃ-୨୦) । 'ହେ ମଣିଷ ମାନେ' ଗଳ୍ପରେ ଗାଳ୍ପିକ ଆଧୁନିକ ଜୀବନ ଯନ୍ତ୍ରଣାର ବାସ୍ତବ ସ୍ୱରୂପକୁ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି । ଚଳଚଞ୍ଚଳ ଜୀବନ ମଧ୍ୟରେ ମଣିଷ ନିଜର ରୋଜଗାର ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ପଥ ଅନୁସରଣ କରିଛନ୍ତି । ଭିକ୍ଷାବୃତ୍ତି କରିବା, ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଖାଦ୍ୟକୁ ସାଉଁଟି ଖାଇବା, ଅନ୍ୟ ନିକଟରେ ନିଜର ଅସହାୟତାକୁ ଆଞ୍ଜୁଳିରେ ଅର୍ପଣ କରିବାର ଚିତ୍ର ଗାଳ୍ପିକ ଖୁବ୍ ନିକଟରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ସେହିପରି 'କୌଶଳ' 'ଆସନ୍ତୁ ଦେଖିବା', 'ଦେଖି ପାରୁଛ ମଣିଷ', 'ର୍‍ୟାପଷ୍ଟୋରୀ', 'ରାତି ପାହିଲେ', 'ସ୍ୱର୍ଗତ ଲକ୍ଷଣ', 'କ୍ରମଶଃ ପିଲାମାନେ ବଡ଼ ହେଉଛନ୍ତି', 'ଏଠି ସବୁ କ'ଣ ଚାଲିଛି', 'ଏଇଠି ଛିଡ଼ାହୁଅ', 'ଆଜି ତାରିଖର ଗପ' ଆଦି ଏହି ଭାବଧାରାର ଦ୍ୟୋତକ ଅଟେ । ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଗଳ୍ପ ରଚନା ଗୁଡ଼ିକରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ମଣିଷ ଜୀବନର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗକୁ ଉନ୍ମୋଚନ କରିଛନ୍ତି । ମଣିଷ ଜୀବନର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଧିହୀନ ଭାବରେ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ । ମାନବବାଦୀ ରଚନା ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଗଳ୍ପରେ ବିଶେଷ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ।

ମଣିଷ ବିଭିନ୍ନ ପରିସ୍ଥିତି ଚକ୍ରରେ ମାନସିକତା ହରାଇ, ବିଚାର ବୁଦ୍ଧି ହରାଇ ବିଭିନ୍ନ ଅହେତୁକ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ବସିଥାଏ । ଯେଉଁଥିରେ କୌଣସି ବାସ୍ତବତା ବା ଉତ୍ତମ ଫଳାଫଳ ନଥାଏ କେବଳ ମାନସିକ ଶାନ୍ତି ସାର ହୋଇଥାଏ । ଆତ୍ମପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ପୂଜାପାଠ କରିବା, ଅଲୌକିକ ଘଟଣାର ସାକାର ପାଇଁ ଗୁଣିଗାରେଡ଼ିର ସହାୟତା ନେବା ଆଦି ତଥ୍ୟକୁ ସମ୍ବଳ କରି ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ 'ବ୍ଲାକମ୍ୟାଜିକ' ଗଳ୍ପ ସାର୍ଥକତାର ରୂପ ନେଇଛି । ସେହିପରି 'ଗପର ହାତଗୋଡ଼' ଗଳ୍ପରେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଧାରା କିପରି ଓଡ଼ିଆ ଜନଜୀବନକୁ ପ୍ରବେଶ କରିଛି ତାହା ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । ସବୁ ଏଡ଼ିଟର ପୋଷ୍ଟରେ ଥିବା ଯୁବକ ଓ ଗ୍ଲାମର ଦୁନିଆରେ ପାର୍ଲର କରି ଜୀବନ ଜିଉଁଥିବା ଝିଅର ଜୀବନକୁ ଗାଳ୍ପିକ ଏଠି ଉତ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି । ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଭାଷାରେ କେହି କାହାର କାମ ଓ ସ୍ୱାଧୀନତା ଉପରେ ଗଳେଇବୁ ନାହିଁ ନାକ, ଖର୍ଚ୍ଚ ବାଣ୍ଟିନେବୁ ଅଧାଅଧା । ଆମ ଭିତରେ ଗହଳି ଲଗାଇ ଦେବା ପାଇଁ ଆଣିବୁନି ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ । ଏମିତି ସବୁ ଅଲିଖିତ ରାଜିନାମା ଭିତରେ ଖୁଡ଼୍‌ଖାତ ବିତିଲା ସାଢ଼େ ଛ ବର୍ଷ(ପୃ-୫୨) । ପାରିବାରିକ ମନୋମାଳିନ୍ୟକୁ ନେଇ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକର ବାସ୍ତବ ଚିତ୍ରଣ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ 'ବୁମେରାଂର ଗତିପଥ', 'ଉଇହୁଙ୍କା', 'ନିଜ ଭିତରେ ମିଳେଇ ଯାଏ ସୁଖ', 'ଜୀବନ ନିଛକ ଗପଟିଏ', 'ଜିଅନ୍ତା ଚରିତ୍ର' ଆଦି ଗଳ୍ପ ପ୍ରଧାନ । ସରଳ ସହଜ ମନୋବୃତ୍ତି ନେଇ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସହିତ ପାରିବାରିକ କଳହକୁ ଖୁବ୍ ସହଜରେ ସମାଧାନ କରାଯାଇ ପାରିବ ବୋଲି ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ମତ । କିନ୍ତୁ ଏସବୁର ବ୍ୟତିରେକ ଯେଉଁ ପାରିବାରିକ ଅଘଟଣ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେଉଛି ତାହା ସମୟ ସମୟରେ ଉଗ୍ରରୂପ ନେଇ ବିଭୀଷିକାରେ ପରିଣତ ହେଉଛି । ଏଥି ସଂଗେ

ସଂଗେ ସାମାଜିକ ବିଶୃଙ୍ଖଳାର ଭିତ୍ତିରୂପେ ଏହା ଜନଜୀବନକୁ ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ କରି ପକାଉଛି।

ଉପସଂହାର :

ଉପରୋକ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟାଲୋଚନାରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଅନୁମିତ ହୁଏ ଯେ, ଗାଳ୍ପିକ ନିଜ ଗଳ୍ପଗୁଡ଼ିକରେ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସମାଜରେ ଚଳପ୍ରଚଳ କରୁଥିବା ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଚୟନ କରି ସେମାନଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ସମାଜକୁ ଯେଉଁ ମହାନ ବାର୍ତ୍ତା ଦେଇଛନ୍ତି ତାହା ଧ୍ୟେୟ ଓ ଶିକ୍ଷଣୀୟ। ଗଳ୍ପରେ ସେ କୌଣସି ଶ୍ରେଣୀର ଚରିତ୍ରକୁ ଉପେକ୍ଷା କରିନାହାନ୍ତି। ଏହା ତାଙ୍କ ରଚନାର ଅନ୍ୟ ଏକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ। ଏଥିପାଇଁ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଗଳ୍ପ ପଠନରୁ ପାଠକ ବିଶ୍ୱର ସମଗ୍ର ଚରିତ୍ରର ବାସ୍ତବ ଅନୁଶୀଳନ କରିପାରେ ଏହା ତାଙ୍କ ଗଳ୍ପର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟତା। ଚରିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବାରେ ସେ ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକର ସଂଯୋଜନା କରିଛନ୍ତି ତାହା ଯେପରି ହୃଦୟସ୍ପର୍ଶୀ ସେହିପରି ସମ୍ପୃକ୍ତ ଚରିତ୍ରର ଏକ ବାସ୍ତବ ଚିତ୍ର ପାଠକ ମନରେ ଚିତ୍ରିତ ହୋଇଯାଏ। ତେଣୁ ଗାଳ୍ପିକ ମଣିଷ ଜୀବନର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗକୁ ଦୃଷ୍ଟି ନିକ୍ଷେପ କରି ପ୍ରୟାସ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଅନ୍ୟକୁ ସେବା ସହାନୁଭୂତି ଓ ସାହାଯ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାରେ ମଣିଷର ମାନବିକତା ଜୀବନର ମୂଲ୍ୟବୋଧ ବିକଶିତ ହୋଇଥାଏ।

Albert Schweitzer ଙ୍କ ଭାଷାରେ- "The purpose of human life is to serve and to show compassion and the wish to help others.

ତେଣୁ ଗାଳ୍ପିକଙ୍କ ଗଳ୍ପର ଚରିତ୍ର ଗୁଡ଼ିକ ସମାଜରେ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରୁଥିଲେ ହେଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୀବନର ସଂଗ୍ରାମ ଜାରିରଖି ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବାର ସ୍ୱପ୍ନ ସଭ୍ୟତାର ପ୍ରଗତିର ପ୍ରତୀକ ରୂପରେ ପ୍ରତୀୟମାନ ହୁଏ।

ସହାୟକ ଗ୍ରନ୍ଥସୂଚୀ :

୧. ମହାପାତ୍ର, ସୀତାକାନ୍ତ, ନିଃସଙ୍ଗ ମଣିଷ, ଓଡ଼ିଶା ଲେଖକ ସମବାୟ ସମିତି ଲିମିଟେଡ୍, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ୧୯୮୦।

୨. ସାହୁ, ଆଦିକନ୍ଦ, ଓଡ଼ିଆ ଗଳ୍ପ ଉପନ୍ୟାସର ନବଦିଗନ୍ତ, ଜ୍ୟୋତିବିହାର, ବୁର୍ଲା, ୧୯୯୯।

୩. ଶତପଥୀ, ନଟବର, ତୃତୀୟ ନେତ୍ର, ଫ୍ରେଣ୍ଡସ୍ ପବ୍ଲିଶର୍ସ, ବାଲୁବଜାର, କଟକ, ୨୦୦୭।

୪. ବାରିକ, କବିତା, ଶହେ ବର୍ଷର ଆଧୁନିକ ଓଡ଼ିଆ କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପ ଏକ ତାତ୍ତ୍ୱିକ ବିଶ୍ଳେଷଣ (୧୮୯୮-୧୯୯୮), ବିଦ୍ୟାପୁରୀ, କଟକ, ୧୯୯୯।

❖ ❖ ❖